

מודיעין Modiin

ב"ד כסלו תש"פ · December 22, 2019

ו. רמב"ם חנוכה ג:א

בבית שני כשמלכי יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצות. ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטמאו הטהרות. וצר להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול עד שריחם עליהם אלהי אבותינו והושיעם מידם והצילם וגברו בני חשמונאי הכהנים הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם והעמידו מלך מן הכהנים וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתים שנים עד החורבן השני:

2. ירושלמי סוף תענית

שלש שנים ופחצה עשה אדריינוס פקיף על ביתר, והוה ר' אלעזר הפודעי יושב על השק ועל האפר ופתפלל בכל יום ואופר רבון העולפים אל תשב בדין היום אל תשב בדין היום בעא אדריינוס פיזל ליה, אפר ליה חד כותיי לא תיזיל לך דאנא חפי פה פיעבד ופשלים לך פדינתא עאל ליה פן ביבא דפתינתא עאל ואשכח רבי אלעזר הפודעי קאים פצלי. עבד נפשיה לחיש ליה בגו אודניה חפוניה בני פדינתא ואייתוניה גבי בן כוזבא, אפרון ליה חפינן ההן סבא פשתעי לחביבך אפר ליה פה אפרת ליה ופה אפר לך אפר ליה אנא אפר לך פלכא קטל לי ואי לא אנא אפר לך את קטל יתי טב לי פלכא קטל לי ואי לא אנא אבי רבי אלעזר הפודעי לי פלכא קטל יתי ולא את אפר ליה אפר לי דאנגא פשלים פדינתאי, אתא גבי רבי אלעזר הפודעי אפר ליה פה אפר לך הדין כותייא אפר ליה לא כלום פה אפרת ליה א"ל לא כלום יהיב ליה חד בעוט וקטליה, פיד יצאת בת קול ואפרה (זכריה י"א:י"ז) הוי רעי האליל עזבי הצאן חרב על זרועו ועל עין יפינו זרועו יבוש תיבש ועין יפינו כהה תכהה הרגת את רבי אלעזר הפודעי זרוען של כל ישראל ועין יפינם לפיכך זרועו של אותו האיש יבש תיבש ועין יפינו כהה תכהה, פיד נלכדה ביתר ונהרג ועין יפינם לפיכך זרועו של אותו האיש יבש תיבש ועין יפינו כהה תכהה, פיד נלכדה ביתר ווהרג בן כזובה

3. גמ' פסחים צג:

פמור: מתני' יאיזו היא דרך רחוקה מן המודיעים ולחוץ וכמדתה לכל רוח דברי רבי עקיבא ר"א אומר מאיםקופת העזרה ולחוץ אמר ליה רבי יוםי לפיכך נקוד על יה' לומר לא מפני שרחוק ודאי אלא מאיםקופת העזרה ולחוץ: גבו' אמר עולא ימן המודיעים לירושלים חמשה עשר מילין הויא סבר לה כי הא דאמר ירבה בר בר חנה אמר רבי

4. ספר המקבים א פרק ב'

בימים ההם היה כהן בישראל ושמו מתתיהו בן יוחנן בן שמעון מבני יהויריב בירושלים והוא יושב בהר מודעית.

In those days arose Mattathias the son of John, the son of Simeon, a priest of the sons of Joarib, from Jerusalem, and dwelt in Modin.

ויהיו לו חמישה בנים ואלה שמותם.

And he had five sons, Joannan, called Caddis:

יוחנן הקדשי, שמעון התסי ויהודה המכבי.

Simon; called Thassi: Judas, who was called Maccabeus:

אלעזר החורני ויונתן הופסי.

Eleazar, called Avaran: and Jonathan, whose surname was Apphus.

וירא מתתיהו את התועבות אשר ביהודה ובירושלים ויקונן ויאמר:

And when he saw the blasphemies that were committed in Juda and Jerusalem,

אוי לי כי נולדתי לחזות את שבר עמי וקריה הקדושה בידי בני נכר.

He said, Woe is me! wherefore was I born to see this misery of my people, and of the holy city, and to dwell there, when it was delivered into the hand of the enemy, and the sanctuary into the hand of strangers?

מקדש אלוה בכף זרים, והיכלו לזרא כאיש חרם.

Her temple is become as a man without glory.

כל מחמודיו נהלכו, עוללים בחוצות נחנקו, ומבחר בחורים לטבח הובלו.

Her glorious vessels are carried away into captivity, her infants are slain in the streets, her young men with the sword of the enemy.

צבי תפארתנו לחבל שוסים, ורכושנו שלל גויים.

What nation hath not had a part in her kingdom and gotten of her spoils?

חלפה כלתה כל הדרה, שרתי במדינות נהפכה לשפחה.

All her ornaments are taken away; of a free woman she is become a bondslave.

מקדש ה' לשמה, ותפארתנו למשיסה. שדוד ושמם בכף עם לועז.

And, behold, our sanctuary, even our beauty and our glory, is laid waste, and the Gentiles have profaned it. ועתה איככה לא אקוץ בחיי.

To what end therefore shall we live any longer?

ויקרעו מתתיהו ובניו את בגדיהם וילבשו שק ויתאבלו מאוד.

Then Mattathias and his sons rent their clothes, and put on sackcloth, and mourned very sore.

ויהי כאשר באו פקידי המלך עיר מודעית להעביר את העם מתורת ה' לעבודת האלילים ולזבוח להם.

In the mean while the king's officers, such as compelled the people to revolt, came into the city Modin, to make them sacrifice.

וילוו אליהם רבים מבני ישראל, ומתתיהו ובניו התחזקו.

And when many of Israel came unto them, Mattathias also and his sons came together.

ויאמרו שרי המלך אל מתתיהו לאמור.

Then answered the king's officers, and said to Mattathias on this wise,

הן איש נגיד ונכבד אתה בקרב עמך, ומספר בניך רבים וגם רבה משפחתך, לכן קרב נא אתה ראשונה לעשות את מצות המלך כאשר עשו בכל מדינות מלכותו, וגם כל אנשי יהודה וירושלים.

Thou art a ruler, and an honourable and great man in this city, and strengthened with sons and brethren: Now therefore come thou first, and fulfil the king's commandment, like as all the heathen have done, yea, and the men of Juda also, and such as remain at Jerusalem:

ואתה ובניך תמצאו חן בעיני המלך, וייתן לכם זהב וכסף ומתנות יקרות.

so shalt thou and thy house be in the number of the king's friends, and thou and thy children shall be honoured with silver and gold, and many rewards.

וישא מתתיהו את קולו ויאמר.

Then Mattathias answered and spake with a loud voice,

אבותיהם אבות אבות לקולו להמיר את חוקות אבותיהם אם אמנם יסורו כל עבדי המלך גוי גוי מאלוהיו וישמעון לקולו להמיר את

Though all the nations that are under the king's dominion obey him, and fall away every one from the religion of their fathers, and give consent to his commandments:

לא כן אנכי ומשפחתי, כי לא נסור ימין ושמאל מאחרי חוקות אבותינו.

Yet will I and my sons and my brethren walk in the covenant of our fathers.

חלילה לנו לשוב ממצוות ה' אלוהינו ולהפר בריתו אתנו.

God forbid that we should forsake the law and the ordinances.

לכן את דתי המלך לא נעשה, ואת חוקותינו לא נמיר בחוקות המלך.

We will not hearken to the king's words, to go from our religion, either on the right hand, or the left. ויהי ככלותו לדבר, ויגש איש מבני ישראל לעיני כל הניצבים אל הבמה אשר במודעית לזבוח זבח כאשר ציוה המלך.

Now when he had left speaking these words, there came one of the Jews in the sight of all to sacrifice on the altar which was at Modin, according to the king's commandment.

וירא מתתיהו, ויחם לבבו ותבער קנאתו על תורת אלוהיו.

Which thing when Mattathias saw, he was inflamed with zeal, and his reins trembled, neither could he forbear to shew his anger according to judgment:

וירוץ בחמתו אל האיש, וימיתהו אצל הבמה, וגם את הפקיד המית, ויתוץ את הבמה.

wherefore he ran, and slew him upon the altar. Also the king's commissioner, who compelled men to sacrifice, he killed at that time, and the altar he pulled down.

ויקנא לתורת אלוהיו כאשר עשה פנחס לזמרי בן סלוא.

Thus dealt he zealously for the law of God like as Phinees did unto Zambri the son of Salom.

וירץ אחרי כן בתוך העיר ויקרא בקול גדול ויאמר: מי האיש החרד לתורת אלוהיו ומחזיק בבריתו - יבא אחרי.

And Mattathias cried throughout the city with a loud voice, saying, Whosoever is zealous of the law, and maintaineth the covenant, let him follow me.

ויברח הוא ובניו אל הרי המדבר, ויעזבו כל אשר להם בתוך העיר.

So he and his sons fled into the mountains, and left all that ever they had in the city.

וכל האנשים אשר נגעה תורת ה' בלבבם הלכו אחריהם וינוסו המדברה.

Then many that sought after justice and judgment went down into the wilderness,

4. תוספתא תענית פרק ג'

]ר' יוסי אומר] מגלגלין זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב כשחרב הבית בראשונה [מוצאי שבת היה] ומוצאי שביעית היה ומשמרתו של יהויריב היתה [וט"ב היה וכן בשנייה והלוים עומדין על דוכנן ואומרים) [<u>תהילים צ״ד:כ״ג</u> (וישב עליהם את אונם [וגו^י] למחר כשיבנה הבית מה הוא אומר) <u>דברי הימים א ט״ז:ל״ו</u> (ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם) <u>תהילים ע״ב:י״ח-י״ט</u> (עושה נפלאות לבדו וברוך שם כבודו וגו.'

